

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

ĐỀ TÀI:

**MỘT SỐ KINH NGHIỆM LÀM TỐT CÔNG TÁC CHỦ NHIỆM
LỚP 5”**

I/ Lí do chọn đề tài:

Từ trước đến nay, Đảng và Nhà nước ta luôn quan tâm đến sự nghiệp Giáo dục - Đào tạo; Bác Hồ có dạy giáo dục là sự nghiệp “trồng người”. Giáo dục - Đào tạo luôn góp phần gánh trọng trách đào tạo con người mới Xã Hội Chủ Nghĩa “Vừa hồng, vừa chuyên”.

Năm nay là năm thứ hai ngành giáo dục thực hiện “ Hai không ” và cụ thể với “4 nội dung”. Tất cả những hoạt động có chủ trương đó không ngoài việc nhằm đáp ứng mục tiêu giáo dục, đào tạo thế hệ chủ nhân tương lai của đất nước có “đủ đức đủ tài”, cho nước nhà “sánh vai với các cường quốc năm châu”.

Bản thân tôi nghĩ: Muốn học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, thực hiện theo lời dạy của Bác trong sự nghiệp giáo dục này thì học sinh phải tích cực chủ động, gia đình và xã hội phải quan tâm đúng mực, người giáo viên (đặc biệt là giáo viên chủ nhiệm lớp) phải chủ đạo phối kết hợp thúc đẩy các hoạt động tích cực trong các mối quan hệ giáo dục này.

Nhưng thực trạng hiện nay công tác chủ nhiệm chưa đạt được hiệu quả cao về nề nếp, công tác tổ chức lớp học và các hoạt động khác.

Từ nhận thức trên, ngay trong thời điểm này đây, trọng trách của trường học, của người giáo viên chủ nhiệm lớp lại tăng thêm, đặc biệt là giáo viên chủ nhiệm lớp ở trường tiểu học. Muốn góp phần mình vào việc đào tạo cho đất nước trong tương lai một lớp nhân lực nhiệt tình trong lao động, sống có trách nhiệm, giàu lòng yêu thương con người, có chí cầu tiến vươn lên trong cuộc sống thì ngay hôm nay, bản thân tôi phải có giải pháp giúp các em có ý thức tự giác học tập tích cực, có chí cầu tiến vươn lên trong

học tập, có đủ kiến thức kỹ năng cơ bản của cấp học mà làm nền tảng tự tin bước tiếp ở các bậc học sau - Đảm bảo các em tự tin, ham thích học tập, không ngại học bỏ học.

Với mục đích đó tôi đã chọn nghiên cứu **“Một số kinh nghiệm làm tốt công tác chủ nhiệm lớp 5”**.

III/ Mục đích chọn đề tài:

Từ thực trạng trên đề tài tìm ra những nguyên nhân mà công tác chủ nhiệm chưa đạt hiệu quả. Qua đó đề xuất một số biện pháp hữu hiệu để giáo viên làm tốt công tác chủ nhiệm nhằm khắc phục tình trạng nề nếp lớp, hạn chế học sinh bỏ học một cách tốt hơn.

Tiếp thu từ thực tiễn như thế; bản thân cũng biết đã có nhiều anh chị đồng nghiệp đã nghiên cứu về chuyên đề công tác chủ nhiệm lớp. Nhưng mỗi trường, mỗi lớp, mỗi khối lớp đều có thực tế khác nhau nên bản thân tôi chú trọng nghiên cứu kinh nghiệm làm tốt công tác chủ nhiệm ở ngay trên lớp 5a2 của trường Tiểu học Mỹ Phước A mà bản thân tôi chủ nhiệm trong năm học 2008-2009 này. Tôi đã nghiên cứu ngay trong tháng đầu tiếp xúc lớp và vận dụng, có điều chỉnh trong suốt năm học. Đến nay bước đầu khả quan nên tôi viết lại những kinh nghiệm của mình đã làm được.

IV/ Nội dung của đề tài:

1 / Thực trạng :

Đầu năm học 2008 – 2009, được phân công chủ nhiệm lớp 5A3, ở điểm lẻ của trường Tiểu học Mỹ Phước A. Hiện nay, lớp tôi chủ nhiệm có 20 học sinh, hầu hết các em đều ở ấp Phước Thuận. Ngay trong hai tuần lễ đầu năm học, trường tổ chức thi kiểm tra chất lượng đầu năm. Kết quả kiểm tra của lớp tôi chủ nhiệm như sau:

SS HS	THỐNG KÊ NIỀM KIỂM TRA CHẤT LƯỢNG NĂM							
20	TỐN				TIẾNG VIỆT			
	TRÊN TB		DƯỚI TB		TRÊN TB		DƯỚI TB	
	SL	TL	SL	TL	SL	TL	SL	TL
	14	80.0%	6	30.0%	15	75.0%	5	25.0%

-30.0% học sinh yếu toán ở đây là những em chưa thạo phép nhân và phép chia.

- 25.0% học sinh yếu Tiếng Việt ở đây đa số là do các em sai chính tả, mà trong đó nhiều em viết chữ chưa đạt yêu cầu về chữ viết.

Đó là chất lượng trên bài kiểm tra, còn giờ học trên lớp, phần đông các em học thiếu tích cực, tôi dạy học theo hướng lấy học sinh làm trung tâm rất khó khăn và chưa mang lại hiệu quả thiết thực. Cả lớp chưa có học sinh vở sạch chữ đẹp.

Qua tìm hiểu tình hình học sinh trên đường đi học, tôi phát hiện có một số em la cà trên đường đến trường (tụ tập chơi ở nhà bạn, hoặc chơi trò chơi).

Nếu không có giải pháp tích cực để kịp thời điều chỉnh thực trạng trên thì trong lúc học sẽ có một số em ngồi bên lề tiết học, các em tiếp tục hững hờ kiến thức. Và rồi tương lai không xa là các em sẽ nghỉ học.

Muốn điều chỉnh hệ quả phải biết được nguyên nhân. Tôi đã tìm hiểu và phân tích thực trạng trên là do những nguyên nhân chủ quan và khách quan sau:

Tốn yếu là do các em chưa thuộc bảng nhân, chưa biết chia đặc biệt là chưa hiểu ước lượng thương trong phép chia cho số từ 2 chữ số trở lên.

Tiếng Việt yếu do ảnh hưởng của chính tả và chữ viết là do các em chưa có luyện viết một cách tích cực và cũng vì thế mà chưa có vở sạch chữ đẹp trong lớp.

Nhiều em chưa tích cực xây dựng bài là do các em chưa có chuẩn bị bài tốt ở nhà trước khi đến trường, đến lớp.

* Đây là do đặc thù tâm lý lứa tuổi tiểu học – Các em chưa có ý thức tự học cao, chưa tự mình có một phương pháp học tập tích cực, nhằm hướng tới một kết quả tốt trong học tập.

Các em còn la cà dọc đường là do một phần lớn các em có cha mẹ là nông dân lo công việc làm ăn nên hầu như không quan tâm đến ý đến con cái và không quản lý được giờ giấc đến trường và sinh hoạt của các em.

* Đó là hậu quả của việc gia đình quan tâm chưa đúng mức – góp phần thêm cho việc học tập không đạt kết quả.

Hai nguyên nhân trên chỉ là khách quan. Tôi nghiêm túc nhìn nhận rằng:

*Nguyên nhân chủ quan là do chưa có một giải pháp kết hợp giáo dục tốt cho các em ở trường, ở nhà và ngoài xã hội.

Tóm lại: Đặc điểm tâm lý lứa tuổi là tất yếu.

Môi trường gia đình, sự quan tâm của gia đình là điều kiện khách quan.

Nguyên nhân chủ quan là người giáo viên chủ nhiệm các em chưa có những giải pháp đảm bảo công tác chủ nhiệm đạt kết quả tốt làm động cơ tích cực thúc đẩy quá trình học của học sinh.

V/ Những ứng dụng trong thực tế

Phân tích nguyên nhân dẫn đến thực trạng trên, bản thân tôi xác định nội dung cần giải quyết là:

Cần khắc phục ngay việc yếu về kỹ năng thực hành tính toán và kỹ năng viết chữ của các em. Làm sao để các em không còn la cà dọc đường mà tự giác tập trung cho việc rèn luyện tích cực ở nhà, tham gia chủ động chiếm lĩnh kiến thức mới ở lớp; ham thích học tập và có quyết tâm học tập tiến bộ - Mục tiêu lớn hơn là các em tiến bộ thực sự về năm mặt giáo dục mà mục tiêu giáo dục của ngành đã đề ra và hồn thành chương trình bậc tiểu học theo chuẩn kiến thức và kỹ năng yêu cầu.

Bản thân tôi đã đặt vấn đề và cũng lấy đó để làm căn cứ xây dựng những giải pháp trong việc thực hiện chuyên đề công tác chủ nhiệm của mình.

A. Giải pháp thực hiện :

Qua kinh nghiệm nhiều năm làm công tác chủ nhiệm lớp 5, và trước tình hình thực tế của lớp, bản thân tôi đã chất lọc và thực thi những giải pháp sau:

1. Chuẩn bị bước đầu cho công tác giáo dục đúng đối tượng, đúng nội dung kiến thức và rèn luyện đúng kỹ năng cần đạt:

Trong công tác chủ nhiệm, đầu năm, việc đầu tiên mà tôi cần biết là nắm tình hình và hồn cảnh gia đình từng em, việc làm cụ thể của cha mẹ các em, cách sống và quan hệ của

từng gia đình như thế nào... Vì những yếu tố này ảnh hưởng rất nhiều đến kết quả học tập (kiến thức, kĩ năng và đạo đức) của các em.

Làm những việc này là để chuẩn bị lên kế hoạch giáo dục cụ thể trên lớp với từng đối tượng học sinh xuyên suốt trong năm học – Biết rõ từng đối tượng, giáo dục em nào; giáo dục như thế nào; giáo dục những nội dung gì... biết được đặc thù tâm lý từng em như thế nào, mức độ kiến thức kĩ năng ra sao mà từ đó định hướng phương pháp giáo dục – uốn nắn, phụ đạo kịp thời phù hợp.

Nếu công tác chuẩn bị đầu năm không tốt thì trong quá trình giảng dạy trong suốt thời gian sau sẽ mang hình thức, tình thế, chung chung. Đến khi tình cờ phát hiện được thì nội dung cần cung cấp cho các em sẽ không kịp thời đúng lúc, hoặc sẽ thực hiện giáo dục theo từng thời điểm, gián đoạn—không đảm bảo đồng bộ nhất quán – thì kết quả giáo dục sẽ không đạt, hay đạt không như mong muốn là một kết quả tất yếu.

Bản thân đã chuẩn bị giáo dục đầu năm bằng những công việc sau:

2. *Nắm thông tin kết quả học tập từ năm học trước :*

Tôi đã xem kết quả các mặt giáo dục của từng em trong học bạ của năm học trước - Biết đầu năm trước em học không yếu, mà ngay đầu năm học kiểm tra của em không đạt yêu cầu là do em ham chơi chưa tự giác ôn luyện kiến thức trong dịp hè.

Tôi đã nắm thông tin ngay trên học sinh lớp qua trao đổi với các em, các em đã thông tin cho tôi nắm lớp mình năm rồi có bạn nào yếu, yếu môn gì, bản thân em còn vướng mắc kỹ năng nào.

Sau hai hoạt động trên, tôi tiến hành thẩm định thông tin một lần nữa bằng việc ôn sơ lược cho các em kiến thức Tôn và Tiếng Việt cơ bản. Sau đó, tôi cho các em làm một bài kiểm tra ngắn, trong lúc làm tôi lưu ý các em trình bày thật cẩn thận.

* Kết quả chấm bài lần này là góp phần đánh giá tương đối chính xác kết quả kiến thức và kỹ năng của từng em đã đạt được từ năm học trước.

Đơn cử như: Em Nguyễn Anh Xuân viết rất chậm và sai chính tả nhiều do em đánh vần Tiếng Việt không đúng, môn tôn em rất yếu vì trừ có nhớ chưa thạo và chỉ mới thuộc đến bảng nhân 3; em Đào Văn Thuận yếu Tiếng Việt cụ thể là sai chính tả âm “ch” âm “tr” và dấu huyền, dấu sắc; em Đoàn Văn Hải đọc rất yếu nên không hiểu nổi một đề tôn có lời văn; em Nguyễn Thị Hồng, Lê Minh Châu nếu kèm kỹ thì chữ viết sẽ sạch đẹp.....

3. Thu thập thông tin về sinh hoạt, giao tiếp của học sinh:

Bản thân đã tìm hiểu qua bạn học chung lớp, tìm hiểu trong cuộc họp phụ huynh, phụ huynh gần nhà, nắm được nếp sinh hoạt hằng ngày ở gia đình và trên đường đi học của những em học sinh cần lưu tâm.

Qua đó tôi biết được những em ngồi giờ học ở trường, khi về nhà là các em thường xuyên đi chơi; hoặc những em thường xuyên la cà trên đường đi học từ đó dẫn đến xao lãng việc học ở nhà và khi đến trường học tập thụ động nên kết quả học tập rèn luyện không cao.

Có thể chỉ ra một vài em như: em Trịnh Tuấn Anh đi học, trên đường về em thường vào chơi ở nhà bạn; hay như em Phạm Chí thường la cà dọc đường bắn bi với các bạn khác trên đường về nhà.....Đặc biệt những em la cà chơi dọc đường này hầu hết là có cha mẹ đi làm nên đa số phụ huynh chưa quan tâm đến việc học tập của con em mình. Đã

chuẩn bị tốt bằng các hoạt động nắm thông tin về kiến thức, kỹ năng, hành vi đạo đức của từng em, trên cơ sở đó tôi tiến hành giải pháp kế tiếp.

B. Tổ chức kết hợp giáo dục đúng đối tượng, đúng nội dung kiến thức và rèn luyện đúng kỹ năng cần đạt:

Bản thân đã lần lượt tổ chức thực hiện 4 hoạt động sau:

1. Họp phụ huynh thông báo tình hình từng em, bàn giải pháp hỗ trợ từ phía gia đình
:

Trong cuộc họp phụ huynh học sinh đầu năm, tôi đã thông báo cụ thể chi tiết về học lực và hạnh kiểm từng em mà qua thời gian đầu tiếp nhận lớp tôi đã ghi nhận được (về kiến thức, kỹ năng trình bày đọc, viết...).

Ví dụ như tôi đã thông báo với phụ huynh em Nguyễn Văn Tuấn rằng em thông minh nhất lớp, tồn em giỏi nhưng kết quả học tập năm lớp 4 của em chỉ là học sinh tiên tiến vì chính tả em còn yếu, tôi đã đề nghị gia đình có giải pháp giúp em luyện chính tả ở nhà để năm nay kết quả học tập của em tốt hơn; hay như em Châu Ái Linh là học sinh giỏi nhưng em viết văn chưa hay vì thường sai trong dùng từ và đặt câu viết văn;.....

Qua đó tôi bàn cụ thể với phụ huynh từng em, cần chú trọng quan tâm hỗ trợ các em rèn luyện kỹ năng gì hoặc vun đắp mảng kiến thức nào cho các em; và kèm theo chuẩn bị dụng cụ học tập và phương pháp giáo dục tại nhà ở nhà hỗ trợ cho việc học ở trường (trang bị tập luyện chữ viết ở nhà; Kiểm tra nhắc nhở việc luyện viết, luyện đọc và chuẩn bị bài trước khi đến lớp) - Đặc biệt chú trọng khuyến khích các em rèn luyện thường xuyên liên tục và có hệ thống.

2. Trao đổi với phụ huynh của các em học sinh yếu:

Tôi thường xuyên trao đổi những phụ huynh có con em là học sinh yếu.

Trong lần trao đổi đó tôi thông báo cụ thể con em họ còn khiếm khuyết kiến thức kỹ năng cơ bản nào, cần phải vun đắp cái gì và mức độ quan tâm ra sao ở tại gia đình. Đồng thời tôi đề nghị phụ huynh đưa các học sinh yếu học phụ đạo một buổi thứ sáu trong tuần – vào những tuần không sinh hoạt tổ khối (Lịch học này tôi có xin và thông qua Ban Giám Hiệu trường).

Có thể nêu ra một vài trường hợp tiêu biểu như: Tôi đưa cho phụ huynh của em Đào Văn Chí xem bài viết chính tả của em để gia đình nhận ra chữ em quá yếu và chính tả em còn sai nhiều lắm; và cũng tương tự như vậy với trường hợp của các em Đủ, Dũng, Biên yếu về môn Tiếng Việt. Sau đó, tôi đề nghị phụ huynh sắp xếp cho các em đi học phụ đạo bằng lịch học cụ thể và đề nghị phụ huynh quản lý giờ giấc của các em.

3. Tổ chức học phụ đạo đúng đối tượng ở trường:

Theo chân lí của giáo dục là người dạy phải biết mình “dạy ai” và khi dạy phải xác định mình “dạy cái gì” thì khi phụ đạo học sinh yếu tôi xác định quan điểm đó rất cần được vận dụng - Nếu phụ đạo cho các em mà phụ đạo chung chung trên nền kiến thức cơ bản là không đạt hiệu quả. Vì mỗi em có mức độ yếu khác nhau – về từng môn và ngay trong mỗi phân môn. Có bù đắp đúng mạch kiến thức mà em khiếm khuyết thì mới mong hình thành kĩ năng cơ bản cần đạt theo chương trình lớp học, bậc học .

Vì vậy khi vào học tôi chia các em ra thành từng nhóm nhỏ phù hợp với từng nội dung cần vun đắp cho các em và tổ chức dạy như dạy một lớp ghép.

Trong cùng một buổi phụ đạo tôi đã chia thành ba nhóm :

- Tuấn Anh, Văn Cường, Văn Chí là nhóm yếu về toán phân số và toán chia.

- Dũ, Biên, Dũng là nhóm cần phụ đạo về chính tả và rèn chữ viết.
- Nhóm Tuyết Hạnh, Hồng Anh là nhóm rất yếu về đọc viết và tính toán cơ bản về cộng trừ, nhân chia.

4. Những giải pháp hỗ trợ:

Đây là nhóm giải pháp giúp các em có động cơ tích cực rèn luyện, nâng cao ý thức tự giác, tự quản nhằm rèn luyện xuyên suốt đạt kết quả tốt.

- Tổ chức truy bài đầu giờ: Truy bài đầu giờ là truy luôn chuẩn bị bài ở nhà, truy rèn luyện chữ viết, truy theo từng nhóm đối tượng (đơn cử như truy thuộc bảng nhân, truy rèn chính tả...). Vào đầu mỗi buổi học cán sự và nhóm sẽ báo cáo cụ thể mức độ tiến bộ và còn tồn tại của từng bạn trong nhóm.

- Nhóm bạn chung đường: Tôi đã phân nhóm theo cùng tuyến đường đi học của các em. Trong nhóm đề cử nhóm trưởng và nhóm phó. Nhiệm vụ của các em là quan tâm kiểm tra nhau trên đường đến trường và trên đường đi học về. Nếu có sự cố kịp thời báo cáo ngay cho tôi để có hướng xử lý, uốn nắn kịp thời những hành vi chưa tốt trên đường đến trường – khắc phục hiện tượng la cà, ham chơi lâu lóng.

- Tổ chức thi đua tích cực trong hoạt động tập thể: Tất cả những nội dung học tập tôi chia ra thành 4 mặt (chuyên cần, hạnh kiểm, học tập, văn thể mỹ) để chấm điểm thi đua trong tuần – có chia thang điểm cụ thể theo từng tháng chủ điểm. Đến cuối tuần trong giờ sinh hoạt lớp các em sẽ được tổ chức tự quản hợp kiểm điểm công bố bảng điểm thi đua của từng tổ, và kịp thời tuyên dương những cá nhân có tiến bộ về hành vi cũng như ý thức học tập để khuyến khích các em vượt bậc và qua đó các em tự nhắc nhở nhau cần cố gắng với những em chưa tiến bộ.

- Trao đổi với phụ huynh cuối mỗi tháng: Với những em học sinh yếu mà đã được tham gia học phụ đạo một buổi nghỉ, thì vào cuối mỗi tháng, tôi tạo điều kiện gặp riêng để thông báo mức độ tiến bộ của từng em và nắm thông tin phản hồi từ phía gia đình kết hợp giáo dục tiếp tục cho các em ở thời gian sau.

Nhóm giải pháp này hỗ trợ rất nhiều việc tạo động cơ thúc đẩy từ phía gia đình, ý thức tự quản nhắc nhở của bạn và tuyên dương là yếu tố khuyến khích các em tích cực rèn luyện đạt hiệu quả tốt.

VI/ Kết quả đạt được:

Ở cuối học kì I, kết quả học tập của lớp có tiến bộ rõ rệt. Kết quả thi kiểm tra cuối học kì I như sau:

THỐNG KÊ ĐIỂM KIỂM TRA GIỮA HỌC KỲ I MÔN TỐN VÀ TIẾNG VIỆT

SSHs	Môn	Giỏi		Khá		TBình		Yếu	
		SL	TL	SL	TL	SL	TL	SL	TL
20	Tổn	6	30,0 %	8	40,0 %	5	25,0 %	1	5 %
	T.Việt	6	30,0 %	7	35,0 %	5	25,0 %	2	10%

Chất lượng thống kê 2 môn toán và Tiếng việt ở trên là chất lượng thi nghiêm túc , không chạy theo thành tích.

Về hành vi ý thức: Đa số chữ viết đã tiến bộ - đã có 5 em trong lớp đạt vở sạch chữ đẹp, trong đó 2 em vở sạch chữ đẹp cấp trường; không còn trường hợp la cà dọc đường hay chơi trò chơi điện tử trên đường đi học về nữa. Vào lớp đa số các em đã tham gia xây dựng bài mới tích cực.

- Dạy và học theo hướng đổi mới phương pháp rất thuận lợi và đạt hiệu quả khả quan.

VII/ Kết luận:

Qua bước đầu thực hiện những giải pháp công tác chủ nhiệm, bản thân đã trao đổi với tổ khối và tiếp thu ý kiến chỉ đạo của Ban Giám Hiệu trường và đã rút ra bài học kinh nghiệm như sau:

Các giải pháp tổ chức phải thứ tự đồng bộ từ “**Chuẩn bị bước đầu**” phải thật kĩ càng và khéo – Qua nắm thông tin từ học sinh, gia đình và thực tế từ bài kiểm tra chất lượng thật.

“**Tổ chức kết hợp giáo dục**” phải đảm bảo đúng đối tượng, đúng nội dung kiến thức kỹ năng cũng như phù hợp tâm lí lứa tuổi – Bằng việc xác định giáo dục em nào, giáo dục nội dung gì và giáo dục phương pháp nào cho đạt hiệu quả.

Những giải pháp hỗ trợ xây dựng phải đảm bảo nhẹ nhàng chú trọng khuyến khích động viên các em hứng khởi học tập, rèn luyện một cách tự giác tự quản tích cực.

Các giải pháp đó phải đảm bảo đồng bộ và luôn có sự điều chỉnh qua thông tin phản hồi từ phụ huynh và qua thực tế sau một thời gian phụ đạo, uốn nắn.

TaiLieu.vn